

61

12-3-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

41

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-18 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Μακρυλόπουλον*
(παλαιότερον ὄνομα: *Καμύβες*...), Ἐπαρχίας *Κυδωνίας*,
Νομοῦ... *Χανίων*.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Βασιμά-*
κης Γεώργιος... ἐπάγγελμα *Διδάσκει*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἀρικιανοῦ Κυδωνίας*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *5*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Δαδκαμάκης Σαρακρῆς*...

.....
ἡλικία... *75*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Δ' Δημοτικῶν*
..... τόπος καταγωγῆς *Μακρυλόπουλου*
... *Κυδωνίας Χανίων Κρήτης*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Πεδινὰ καὶ περιαχαὶ διὰ σποράν.*
Σ' ὄρεινὰ καὶ ἡ ἡμισορμα καὶ διὰ βοσκῶν ποιεῖται

Ἐπῆρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα*

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονὰς κλπ.
... *Εἰς φυσικὰ πρόσωπα*.....

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Ὁχι, πῶς μοιραζομένη ἀνάγκη μετὰ τὸν θάνατον*
καὶ τῶν τέκνων καὶ ὁ πατὴρ κρατᾷ ἐν μικρῶν
μέρος αὐτῶν τοῦ γεροντοῦ ἵνα ἔσται ἀξίωμα
καὶ πρὸς τὸ ζῆν.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

..... *Εἰς ἀμφοτέρας*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχνη) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

..... *Αὐτὸν ἀπέρχοντο εἰς αὐτὸν περιστάσειν γεωργίας*

*καὶ κτείναν τὸν μοναστηρίου. ἔκαστος αἰχμαλωτὸς ὑπὸ ἐκκο-
γινῶν δ' ἐκκλίσσονται ἐπ' αὐτῶν.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-
κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

..... *Ναί, ἄνδρες δ' γυναῖκες. Ἐξ ημερώνοντο. Εἰς χρῆμα
δ' εἰς εἶδος*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ναί... οἱ δοῦλοι δ' οὐκ*

*ὀνομάζοντο. ὁμαλῆχοι. ἀπέρχοντο ἀπὸ αὐτῶν καταστρώ-
ταις.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Ναί, εἰς ἀργὴν ἀποσχίαν. ὃ καὶ αὐτὸν*

.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάζαι. *Ναί* .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ἐπὶ αὐτῶν δ' ὡς τεχνῖται ἢ ἐμποροὶ (πράκται κτλ.)

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) γλῶης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

... Με ζωϊκὴν κόπρον καὶ δι' ὀργώματος.

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. ἀπὸ τοῦ 1915

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;

ἀπὸ τοῦ 1920

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

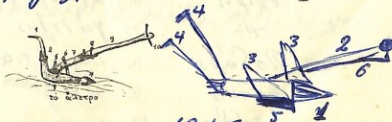
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ἐχρησιμοποιεῖτο δι' ὅλα τὰ κτήματα κατεσκευάσθη ἀπὸ τῶν κτεριτῶν (βιδερριζῶν).

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ὑνί 4. ἀχέρη 7. 10.

2. σταβάρι 5. ποδάρι 8.

3. φτερά 6. ρεχούρα 9.

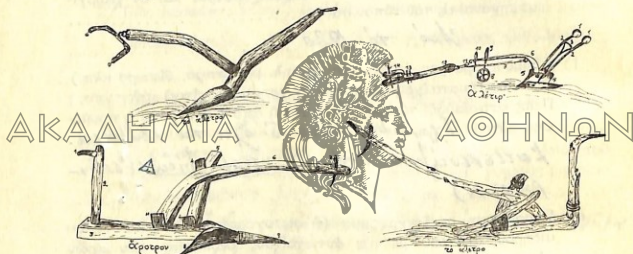

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. 1945

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. ~~1945~~

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1955.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
- ... οἱ... ἱερεῖς... οἱ... γεωργοί... ..

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

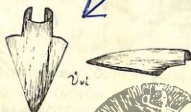
- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.
1. ὄχημα 6. σταθμάρι 11.
2. ... τι- 7. γὰντζος 12.
3. παδάρι 8. παροῦτια 13.
4. ἐξαρτήματα 9. ὑνί 14.
5. σπάρτα 10. 15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... Ἡ. το. δὲ κατωτέρω
... ρα. ρι. ὡν. Ἡ. το. ὡς
.....

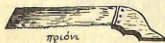
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου.

... ἀρότρου
6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).

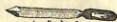
... σκεπάρνι,
... ἀρίδι,
...
.....

πρίονι

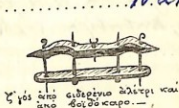

ἀρίδα

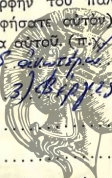
ριγὶ ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες κατ' ἄρχην, καὶ ἵπποι,
ἡμίονοι δ' ὄνοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο (βόες), καὶ (ὄνος ἢ ἡμίονος)*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... *Ναί*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύ-
λια κλπ.). *ὅς τὸν αὐτὸν ἐχέμεν.*

1) ζυγόν
2) ζυγός

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

Λοῦρα (ἐκ σιδήρου)

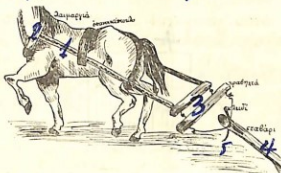

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Ἀπὸ 1920*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

1) Τραβιχάκι 3) Ηλιαράκι 5) χαϊντζός
2) Κουρούρκι 4) Σταβάρι

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὤργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναίκα 3) γειτονεῖς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας: *ὁ ἰδιοκτήτης ἢ ἄλλος ἐργάζετο. ἔκαστος ὁ ἰδιοκτήτης. ἢ το ἀνίκανος πόρ- φύρετος. ἢ ἀκτενέζ.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *τὰ βοῦς εὐρίσκοντο ἐπὶ τὸ ἐν γυνίον τοῦ ἄροτρον. ἐπιποθεῖται ὁ βοῦς ἐπ' αὐτῶν. σ' ἐν συνεχεῖς τὸ ἄροτρον.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
 .. Κατὰ τὴν ἴδιαν πρῶτον.....

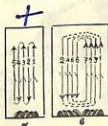
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφία).

Μὲν οὐκ αἰσθάνομαι... προεξέδεξάμενος εἰς τὰ κέρατα (ἐπὶ τῶν) αὐτῶν εἰς τὸ χαμηλὸν (ἐπὶ τὸ ἔδαφος).....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... *ὡς... τὸ... ε. σχεδ. γ. γραμμ. α. (α)*

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιες, μεσδράδες κ.λ.π.); ... *εἰς... σποράς*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; ... *ναι*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ ἀροτρον; ... *εἰς... ἀνώταλ. α. χωράγια*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *καθέτως*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς... ὅλα*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Δύο... τρία... ὀργώματα*

κατὰ τὸ καλοκαίρι... τὰ πρῶτον... τὸ δεύτερον... πρῶτον τὸ φθινόπωρον... ὀνομαζόμενα... καλλουργία...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Εἰς τὸ προφυλάττειν... ἔργα...

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαισιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Δύο... ἔως... τρία... ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Δύο φορές (καλοκαίρι... φθινόπωρον)*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Ν. τορμπάκι: ἑλίκκος. ὄπλον. ὑπάρχον... ὁ σπόρος.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

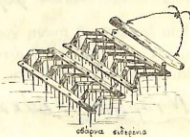
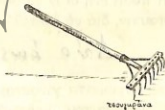
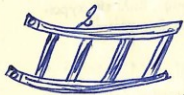
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

..... *Μὲ τὸ βουκέντρι*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις, τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ν. κ. ... μ. ε. ... τ. κ. π. ι. ε. ρ. κ. καὶ ... β. ε. ρ. δ. - β. ε. ρ. κ.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

1) Βουκέντρι
2) Φαλάκκος ἢ ράβδος

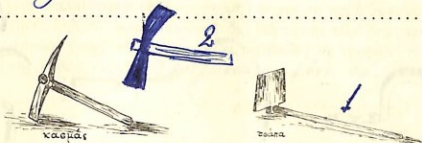

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ φάλακκος, ἡ τσαπί κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

1) Σκαπέκι.....

2) Σκαμνὶ δα.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

βοηθῶν... ἐργάτες... ἀγρότεροι... μερκαταπολιτὶς...
ρ. 485.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Χερσικῶς (καὶ μετὰ τοῦ σπαρκῆ) ἢ σπαρκῆ ἐγένετο...
δὲ αὐτὸς χερσὶ... εἰς ἀκρίβειαν... σ. αὐτοῦ...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Εἰς γόνιμα (παχὴ)...
χευράγια...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιᾶς (βραγιᾶς) καὶ ἄλλως.

Ἐρπύριον... εἰς αὐτοῦ...

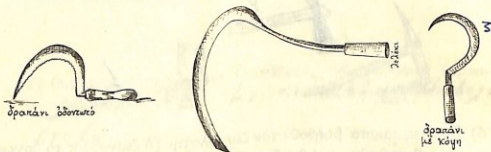
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ καὶ δρεπάνι ὡς καὶ εἰκόνας

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε

δίνου· ἐν· ἀρτέμι· ἀέθρι· καὶ· δρεπάνι· ὡς· καὶ· ἀνωτέρω· εἰκόνας· (3)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μὲ καὶ δρεπάνι

2) Μὲ καὶ κατσούνι 3) Μὲ καὶ βοτοκόπο

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

Μποροῦσε καὶ ἵνου καὶ φαλός καὶ ὀδοντωτός ὡς καὶ πρίναι

4) Πῶς ἦτο κατασκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν)· Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ὕψους κεκμηδικοῦ ὁ σιδηροῦς σκελετὸς ἐρίκετο ἀπὸ δρεπάνι

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .. ὁ δὲ... κερματίζων δὲ... (εἰς δρεπανοποιίαν)

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμῃ) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .. ἐκριζωναντο... μόνον... καὶ... ὀσπρία...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... 5.-10. ἑ.κ.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ἀκαθάρτα καὶ καθαρά

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... οἱ ἴδιοι

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ἔτοπο δρεπάνον πολλαῖς δρεπανοποιήσεσιν τῶν σταχύων ἐρίεσθαι πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ οἱ χεριές ἔτοπο κατὰ τρεπόμενοι, ἀναμειβόμενοι δὲ διαμειβόμενοι ἔτοπο ἀδύνατοι, διαί κἀντὶ τούτου

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. . . Μεμάρια . . .

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;
ἤθερίζον. εἰς ἄνδρες. εἰς γυναῖκες. ὑπῆρχον. εἰς θερίστα.
οἱ. ὁπαῖαι. ἤρχοντο. ἀπὸ. ἀλλοῦ. τόπου.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ αμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)
ἡμείβοντο. εἰς ἡμερομισθιον. ἢ. ξεκοπῆς. εἰς χρῆμα
ἢ. εἰς. εἶδος. (ἔκον. ἢ. ἐφοίτων. ἔκτα. πορὶ. γυναικῶν). κατ'
εἰς. φαγητό.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;
εἰς. τὰς. χεῖρας. δέν. ἔφερον. τίποτα. καὶ. κιν. ἐξέκιν
ἐξέφρον. οἱ. χριέ. ἔνα. τῆς μετῆς. (μαυένης). δια. νὰ
εἰς. καρπεύει.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναί, Δέν... ἀρχίζον... κὺν... Τρίτην... τὴν... περὶ... θ.β.δ.ν...
ἐπὶ... ἐκ... ἀρχίζον... τὸν... περὶ... θ.β.δ.ν... κατὰ... ἐν...
ἀίθρῃ... ἐν... θερμοσίᾳ

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ναί, τοπικά, δημοτικά, τραγούδια... ὡς...
«Ὁ... σπέρμιος... γιῶργις... «Μὰ... γοῦ... κ.ε.τ...
«Ὑπὸ... αὐτῶν...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Δέν... ἔχον... τοιαῦτα... ἔθιμα...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

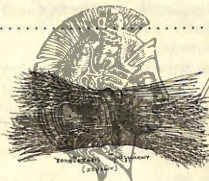
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐγένετο... ἀμέσως... μετὰ... τὸν... περὶ... θ.β.δ.ν... ἀν... καὶ... δεμάτια...
ἔτο... ἡμέρας... πινὰ... ἡμέρας... δια... καὶ... ἡμέρας...
ἔν... ἔτο... ἡμέρας...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ἔγινετο... διατ... καὶ... προεδόκην... θύλων ἀγκυλίων...
 ἀπὸ... καὶ... ἐργαλείου... ἔδένοντο... μὲ... τοὺς... λυκο-
 δέτες (κραδιά... ἐκ... χοίνου... ἢ... πραιτίνου)... διατ... των
 χειρῶν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἀφήνοντο... εἰς... τὴν... ἰδίαν... θέσιν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

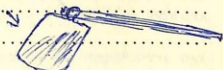
- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τοῦ 1905-10

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Φεβρουάριον καὶ Μαρτίον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Μὲ ἐν τῷ πεδῶν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Ναί. Ἡ καλλιέργεια ἐγένετο ἐν τῶν ἐνδοκρινῶν.
Ἐκόπτοντο μετὰ τοῦ δρεπάνου (καρπίοντος). Φθαρύνοντο
ἐν τῶν ἀγρῶν. εἰς τὴν συνέχεια μετασφραγίσαντο ἐν τῶν
ἀχερίων (μέρος ἀποθήκης).*.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). *Μετὰ τοῦ Ἀγρίμιου, μετὰ τοῦ δρεπάνου (μεγάλου
δρεπάνου)*.....
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ἔτ' ἡραίνοντο εἰς τὸν ἄγρον καὶ ἐδέκοντο
 διὰ τῶν χειρῶν.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

..Μετ' ἐφέροντο.. πρὸς αὐτὸν.. εἰς τὴν αὐλὴν.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

..Θ. εμωναία... ἔταποθετο... εἰς δωρὸν (κωνικῶς)
 ..εἰς... εποῖος... ἐρξεν... ἐρείθε.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώραν, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλωνι;

..... ἦν καὶ... ὑπῆρχεν... αὐτῶν.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

..ἔξω... εἰς τὸ χωρίον... εἰς τὸν ἀγρὸν... διὰ τὰ... διεκεντρώνοντο... τὰ... μίχυνε.....

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Ἀνήκει.. εἰς.. λίαν.. οἰκογένειαν.. ἡμῶν τε.. πρῶτα.. ὁ
ἰδιόκτενος.. εἰς.. αὐτὴν.. συνεχῶς.. ἄλλοι.....*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ποδ... 1^η*

Ἰουνίου... εἰς... ἔσχατος... Ἀργιόθεν.....

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)* π.χ. χωματάλῳνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)* πετράλῳνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... ἦτο... χωματὰ δὲ καὶ, χωματὰ τε.....

ΔΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΘΗΝΩΝ

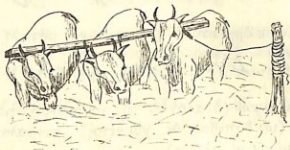
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλῳνισμοῦ* (π.χ. τοῦ χωματάλῳνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) *καθαρισμός, ἐπάλειψις.. εἰς.. βούτεις (κόπρος βοῶν)*

ἀραιομένους.. εἰς.. κτλ.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλῳνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *... οὐχί.....*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλῳνόςτυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
*ἔτοπαθεύτο. τὰ. δμαίται. ἐκτός. καὶ. ἄρμους, ἡ.ε.α.
 ἐλύνοντα... καὶ... ἐκορπεύοντο. διὰ... ἐν. ἡρώων...*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχῶν διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *Με ἴσα (βόες ἢ μουρφέας)*

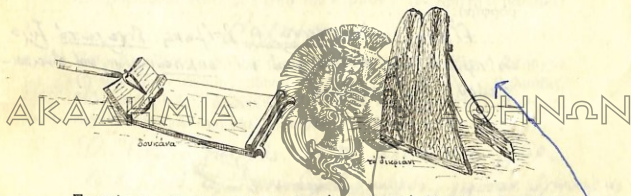
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχῶν διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήχερός,
 στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

*ἔτοπαθεύτο... ἐς. καὶ. ἔβον. καὶ... ἄρμους... ἴμινος. ἐν-
 τὰς. δ... ἐνταῖς... ὡς... καὶ. ἀνωτέρω. σχεδιαγράφημα.
 ἐκ... ἐκωτερικόν... ἐκδι... μερόταν... κράτε... ἐπιβή.
 δὲν ἀρμύει... καὶ... ἄλλα. (ἐνταῖς. ἐνταῖς). ἐξέδουν. καὶ. ἄρμους.*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ἰ. Ἰερόνκο. τὸ ἐν
πρωτόν. καὶ. ἄλλον. (2^ο. τρίτον). Τὰ. χαλινί. ἐκκατα. βί. δημεί
βί. πὺν. λαίβαν. τῶν. βοδίων. σ'. ἐν. βουχίει. ἐς. τὸν
αὐτοῦ. καὶ. λόγια. ἐξέρων. καὶ. σταῖα. λαίμαδα. ἐν. ἡ. λουρὸς
ἐπὶ. νο. τῶν. τρίγων. κοῦ. σταῖα.

γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ελασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
στικὸν μηχανημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Φρειδεραϊεύται. (ἀπὸ τὰ 1926 περίπου). δ. βοιόσυρος ἐς τὸ
ἀνωτέρω εἶδος. Πρὸ κατὼ ἔχει νύχι (πέντε φοιτῆς) ἢ καυρία (τε-
τὰ εἰς εἶδος). Παλαιότεροι καὶ κατὰ τὴν ἐκείνην ἐποχὴν ἐν
κρῆτι ὄχι ἀλλὰ τὸ ἀπὸ τῶν καρναίων ἐν ἐκείνῃ ἐποχῇ
τὸ βοιόσυρος κατεσκευάσθη ἀπὸ τῶν καρναίων. τὰ ὄσπρια
καὶ ἐλάνιν ἐπὶ τῶν ποδῶν τῶν δῶν ζευγνυομένων με ἀγ-
εῖ εἶ καὶ περιγραφέντων ἐπὶ τῶν ἀλωνίων.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

*Ἀρχίζει... ἀπὸ... κ.λ.σ. 10 π.μ. καὶ διακόπτεται κατὰ
εἰς... 4 μ.μ.*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):.....

*Εἶδον... καὶ... τσατάλι, ρίπης, διχαλὸν, ξύλο
ὡς περίσσον, καὶ... εἰκὼς, γιά, καὶ... εὐρωπαϊκόν, καὶ... ἀνάκα-
τεύον, καὶ... ασάχνα...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ;.....

Ναί, καὶ... καὶ... τσατάλι.

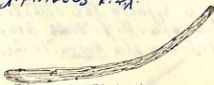
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

*Ναί, τὸ βουκέντρι... Ἦτο... ἐπιμήκης ξύλινος ράβδος
μυτερή εἰς τὴν ἄκρην.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο, (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). *Θαλασσιὰ, ὄρεα, τὰ μέγιστα, καὶ
ἄλλα. Ἰδίως ἔχρησται ἀπὸ τοῦ κόπανου τὰ διά τὰ
κουεῖα, φακίδια, ρεβιθία, λιθόκλους κ. τλ.*

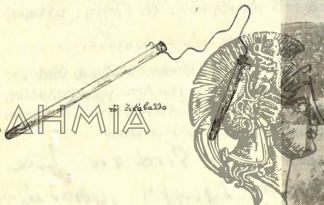
κόπανος στεφανώτης

ξύλο κοπανώτερό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ 1820

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Ἦδυν, ὑπὸ τῶν... ἱερέων, καὶ οἱ κομμάτι
Αἰν. ὑπάρχον. αὐτοῦ... ὑπὸ τῶν... τῶν... περιχρῶν...
Αἰ. παρακλήροι... δημητριακῶν.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

*Ἐπαποδεύοντο... ἐπὶ... βαλίστρας (κλινοσκόσιας)...
ἐξ... κοπῆνι... ἀπὸ... εἰς... τὸν... χωριστὸν... καὶ
καρπῶν... τὸν... ἀχυροποίησιν... εἰς... στοιχείων...*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ναί... εἰς... δημοτικά...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἀπὸ... τοῦ... 1950... ἀπὸ... συνεταιρισμοῦ...*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοησασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

*Μάλαμα... Συσωρεύεται... καὶ... ἐξ... τοῦ... θρινάκι...
ὡς... τοῦ... κατωτέρω... σχήμα...*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔρχε... ἔρχε... λιχιστέλλου... καὶ... ὀνομαζόταν... λαμνὴ
θρινύ... ἀρχι... καὶ... λιχιστέ... αὐτὸν... ἐταποθεύετο... καὶ... τοῦ
βιρ... Μετὰ... τὰ... λιχιστέ... σ'... ἐπὶ... τοῦ... καθαροῦ... πύλου
καρπὸς... ἐταποθεύετο... σ'... ἐταποθεύετο... εἰς... τὸ... μέσον
καὶ... θρινάκι.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Με... καὶ... θρινάκι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Καὶ... ἄνδρας... σ'... γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

... Κόντυλα... ἀποχωρίζεαν... ἀπὸ... τοῦ... καρποῦ... μετὰ... καὶ
... σκούρα (παραβόρα)... ἐκρίνετο... ἐντὸς... τοῦ... ἀλώνιστος...
καὶ... ἐν... ἀλώνισμα... μετὰ... καὶ... πύλων... ὥστε... καὶ
ἀποφλοιωθῇ... ὁ... σῖτος.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

Ἰ. 2. ... εἰς τοὺς πρώτους ἀμύνισμα καὶ χιμάταν...
... ἔχεται λινίσμα

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λινίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Μ. εἰς τὸν παράγου (εἶδος ἐκτύπου κατασκευασθε-
 ντος... ἐκ χόρτων... θύκοντος ὀνομαζόμενον... ἀσπιλίδας...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

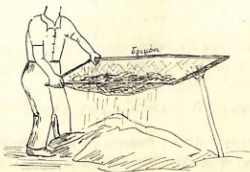
ΔΟΧΗΝΩΝ

κόσκιον παλαιο δερμάτινον

κόσκιον ἢ ἀερίλογος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἰνίκου. ε. χωρίσας. ε. με. κα. κόκκινος. ὡ. το. βό-
 ριχρα. (εργαλεία 1-2 ε. 1/2. 24)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

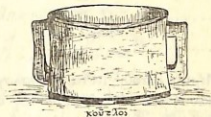
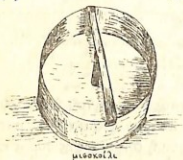
Ἀφροίμεου. εἰς σωρόν (χαρνί). με. κα. ε. τυφάρι.
 ε. 1/2. κιν. κορυφὴν. χαράσσεται. σταυρός. ε. ε. 1/2. κα.
 βέρον. αὐτοῦ. καρφάκον. κα. θρινάκι. Ἰν. κορυφὴν.
 ἐπακολουθεῖ. προσκύνει. καὶ. ἀελοειδῶ. κα. σωρόν.
 ὑπὸ. κα. γεωργόν.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Εἰς τοῦ ἀλωνι προσήρχετο
ἡ γορατφίς ὁ ὁποῖος ἔπαιρνε ἕνα λουζούρι βιτάρι.

Μουζούρι = εἶδος βόμπερου ἀπὸ ἐκείνα τὰ ὁποῖα ἐχρησιμο-
ποιεῖτο εἰς τὸ φιλνι διὰ τὸ καθαρίζεσθαι καὶ οἷτον ἐπὶ τὰ χονδρά
ἄχυρα τὰ ὁποῖα ἐχωροῦσε μέχρι 20-25 κιλά ἐκάστου.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) κατὰ τὰ 1810 περίπου ἐνημερώμενο
εἰς τοὺς κούρους ἡ Μουκατὰς, δηλ. εἶδος γόρου εἰς
εἶδος

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ἐκτὸς τῆς οἰκίας εἰς θάκεα καὶ εἰς
πιθάρια πύρμα

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ἔ. τοποθετήτο... ἐνὸς... ἐπὶ... ὁρίετο
ἐξ... ἐκ... ἀπεριωρύα.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Μετὰ... ἐκ... ἀγωνιστῶν.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΘΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μ. Παρασκευή' (κάψιμο Ἰούδα).....

23 Ἰουνίου (Κληδόνου).....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

καὶ... καὶ... ἐπερινόω... ὥρα... ἐκ... βλατῶν

καὶ... χωριστῶς.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Δίν. εγγρ. όναρμολα.

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...

Παίδια μ. κατ. ηλικιών.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; *Αν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

...τα' παιδιά... Δέν καί ἔκρητον...

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰὰ... παῖδά'... ἔθαψαν· καὶ Ἰύμα... ἀπὸ τὰς ἀπο-
γνηστινὰς... ὥρας· καὶ... κατακρύψαντες... σπρόν... τὴν αὐτὰ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Βόρριοι, κρότοι από θερμικές ήες (κατά το καίσιμο

τῶν ἡμετέρων. ἡ
 εἰς. ἐν. κηδεύει. ἡμῶν. τῶν. γυναικῶν. εἶχον. πῶς. λαίνα ἐντὸς
 τῆς οἰκίας. ἐλάμβανεν. εὐκαρῶς. σπουδὰ. μετὰ. τὸ. ὄνομα. ἑκατέρω. χαρὰ.
 κυρίως. ἐπ' αὐτῶν. ~~καὶ. ἡρώς. τῶν. ἡμετέρων. καὶ. κατὰ. τὴν. ἐξουσίαν.~~
 ἀπὸ. τῶν. ἡμετέρων. οἰκίας. ὁρατοῦ. μετὰ. ἑνα. πάλιν. καὶ. ἐπ' αὐτῶν.
 ἵστατο. ἡρώς. ἐν. κηδεύει. τὸ. ἑκατέρω. κατὰ. τὴν. διαίρεσιν. καὶ. γυναικῶν.
 ὄνομα. τὸν. κηδεύει. μετὰ. κατὰ. εἰς. τὸ. χεῖρ. τῶν. ἐντὸς. τῶν. λαίνα.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

ἔβριοντο... πρὸς ἑαυτοὺς... ἔβριον... ἄνθρωποι καὶ
σωτῆρες καὶ κληρονόμοι...

Σελίς 31 πρώτ. 3γ'

καὶ εἰς ἔλθας ἐν σροῦτον ἐν εὐχ-
ρυνος εἰς ἀνδρας ἢ γυναῖκα ἢ παιδ;
ἔχεις λίαν κρητικὴν μαγειριάδα
καὶ λόγια εὖς ἀποίας ἀξέωρον καὶ
ἀράωπον καὶ ἀποίου ἡτο τὸ σροῦτον
τὸ νερό τὸ ἀποίου ἔλσει εἰς τὴν
γαῖνα καὶ εὖς τεσσὼν ἐδερεῖ-
το μαγικόν, ἔσθλοι ἢ κορίτσια
γέβησαν με' αὐτὸ τὸ στόματους
καὶ ἐπύθαινον ἐν κς-ἐν κς πόνω
ἀπὸ ἐν κς πυκνὰ καὶ νερό εἰς ἐκεί-
τασαν ἐντός αὐτοῦ, ἀπὸν, κατὰ τὴν
πρόγνψιν, ἀδύνατο καὶ ἔδουν πρὸς
ἐκείνους αὐτοῦ πρόσωπα καὶ ἀποία
διέβησαν ἐν μακρὰν αὐτῶν, πεδα-
μένους, ποῖον ἀνδρας ἢ γυναῖκα θά-
νησσαντο, κ.λ.π. τὸ νερό τὸ ἀ-
ποίου εἶχον εἰς καὶ στόμα των ἐγε-
γερσαν ἀφίητο διότι ἐκείνη τὴν
εὐχὴν ἀπαγορευόταν θὰ ὀφίον.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Κατὰ... τὸν... κηρίδνα... ἐκαίοντο... τὰ... βεῆ...
... πρῶτομαγιάς...
.....
.....

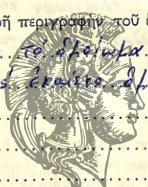
- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μαί, κατὰ... τὸ... κάψιμο... τοῦ Ἰούδα (Μ. Παρασκευή)
... ἐκαίοντο... ὁμοίωμα... αὐτοῦ... κατασκευάζοντο... ἀπὸ
... παρ' αὐτῶν... ἐκαίοντο...
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

... ἐτοποθεῖτο... τὸ ὁμοίωμα... ἐπὶ... τοῦ...
... τῶν... ἐκαίοντο... ἀπὸ...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συλλογὴς: [Βασιλάκης Γεώργιος τοῦ Μιητιάδου
Διδάκτορας· Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο
ἀπὸ 1-18 Ἰανουαρίου 1920]

Τόπος συλλογῆς: Μανωλιόπουλον Κυδωνίας Χανίων

Προπονητής: Δασκαλάκης Λοφοκλήτης, γεωργὸς
ἐργίας 85 ἔτην.

Βραχυσυκοὶ γνώσεις: Δ' Διφοτικῶς

Τόπος γεννήσεως: Μανωλιόπουλον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ